

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: **P. J.**, zast. JUDr. Otto Hradilem, advokátem se sídlem Olomoucká 226, Uničov, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 5. 2021, č. j. 20403/21/5200-10422-700519, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 27. 9. 2022, č. j. 60 Af 25/2021-179,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce, který je osobou samostatně výdělečně činnou (dále jen „OSVČ“), uplatnil u Finančního úřadu pro Olomoucký kraj (dále jen „správce daně“) dne 15. 4. 2020 a 13. 5. 2020 nároky na kompenzační bonusy podle zákona č. 159/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti s krizovými opatřeními v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o kompenzačním bonusu“), a to za první bonusové období (od 13. 3. 2020 do 30. 4. 2020) ve výši 25 000 Kč a za druhé bonusové období (od 1. 5. 2020 do 8. 6. 2020) ve výši 19 500 Kč. Oba kompenzační bonusy správce daně žalobci v požadovaných částkách vyplatil.

[2] Následně ale dospěl správce daně k závěru, že žalobce nemohl být subjektem kompenzačního bonusu, jelikož byl v rozhodných bonusových obdobích současně jako zaměstnanec účasten nemocenského pojištění (viz § 2 odst. 1 zákona o kompenzačním bonusu, účinného od 15. 4. 2020 do 7. 5. 2020, a § 2 odst. 1 stejného zákona, účinného od 8. 5. 2020 do 2. 6. 2020). Proto správce daně žalobce vyzval, aby neoprávněně čerpané

kompenzační bonusy vrátil, což tento neučinil. Dodatečnými platebními výměry ze dne 4. 12. 2020, č. j. 2049687/20/3101-62562-803537 a č. j. 2049692/20/3101-62562-803537, proto správce daně podle § 8 odst. 3 zákona o kompenzačním bonusu doměřil žalobci daň ve výši čerpaných kompenzačních bonusů. Žalobce se proti dodatečným platebním výměrům odvolal, žalovaný však výše napadeným rozhodnutím odvolání zamítl a oba dodatečné platební výměry potvrdil.

[3] Žalobce se proti napadenému rozhodnutí bránil správní žalobou. V žalobě zdůraznil povinnost interpretace a aplikace zákonů ústavně konformním způsobem a také pochybnost o vhodnosti využití kompenzačního bonusu. Žalobce dále namítal, že žalovaný nereagoval na odvolací námitku týkající se interpretace vymezení subjektu kompenzačního bonusu dle § 2 zákona o kompenzačním bonusu, že toto vymezení je diskriminačně selektivní a že zde byla pochybnost o doručení dodatečných platebních výměrů zástupci žalobce. Žalobce v navazujících podáních navrhl krajskému soudu, aby přerušil řízení a předložil Ústavnímu soudu návrh na zrušení § 2 odst. 1, věty druhé, písm. a) a b) zákona o kompenzačním bonusu pro rozpor s čl. 37 odst. 3 nebo čl. 36 odst. 3 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), a to postupem dle § 109 odst. 1 písm. c) zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“).

[4] Krajský soud napadeným rozsudkem žalobu zamítl, neboť žalobce nenaplnil definiční znaky subjektu kompenzačního bonusu uvedené v § 2 odst. 1 a 2 zákona o kompenzačním bonusu. Subjektem měla být osoba, která byla ke dni 12. 3. 2020 OSVČ podle zákona upravujícího důchodové pojištění. Vedle výkonu samostatné výdělečné činnosti (hlavní nebo vedlejší) nesměla tato osoba vykonávat zaměstnání zakládající účast na nemocenském pojištění. Krajský soud shrnul, že žalobce sice naplnil pozitivní podmínku, jelikož byl OSVČ, na druhou stranu byl zaměstnán jako kontrolor jakosti a v období čerpání kompenzačního bonusu pobíral dávky nemocenského pojištění z titulu pracovní neschopnosti. Tuto skutečnost žádný z účastníků nerozporoval. Správce daně tak správně uložil žalobci povinnost jemu vyplacené kompenzační bonusy vrátit.

[5] Žalobce dle krajského soudu správní žalobu využil především jako *prostor pro polemiku s vhodností zákonodárcem zvolené právní úpravy (...) a její obecnou spravedlivostí, spíše než jako prostor k uplatnění výtek vůči postupu orgánů finanční správy*. Krajský soud shledal, že mu nepřísluší hodnotit vhodnost a spravedlivost právní úpravy a za tyto nese zákonodárce svoji politickou odpovědnost. Dále shledal námitku protiústavnosti právní úpravy nedůvodnou, jelikož namítané články Listiny nesouvisely s projednávanou věcí.

[6] K námitce diskriminační povahy kompenzačního bonusu krajský soud uvedl, že tento nebyl důsledkem povinnosti státu jednat za účelem ochrany v oblasti sociálních práv dle čl. 30 Listiny. Krajský soud kompenzační bonus označil za tzv. dobrodiní, které mělo zmírnit dopady celosvětové pandemie na omezenou podnikatelskou činnost. Námitky týkající se nevypořádání odvolacích námitek a doručení dodatečných platebních výměrů shledal též nedůvodnými.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[7] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadá výše označený rozsudek krajského soudu kasační stížností dle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu

pokračování

správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), na základě které požaduje napadený rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

[8] Úvodem stěžovatel podrobně popisuje dosavadní průběh řízení. Následně vymezuje podstatu kasační stížnosti, a to otázku, zda je § 2 odst. 1 zákona o kompenzačním bonusu v souladu s ústavní pořádkem České republiky, tj. zda je „*nutné toto zákonné ustanovení novelizovat dle návrhu stěžovatele – větu druhou a za středníkem písm. a) a písm. b), přičemž písm. c) zůstává a spojuje se s větou první.*“

[9] Stěžovatel nesouhlasí s interpretací smyslu a účelu zákona o kompenzačním bonusu a kompenzačního bonusu jako takového. Zákon o kompenzačním bonusu byl přijat v souvislosti s nouzovým stavem vyhlášeným dle ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ústavní zákon o bezpečnosti ČR“). Stát má dle § 36 odst. 1 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „krizový zákon“), povinnost nahradit škodu vzniklou v příčinné souvislosti s krizovými opatřeními. Z druhého odstavce § 36 krizového zákona vyplývá, že náhrada škody se poskytuje podle právních předpisů platných v době vzniku škody. V případě kompenzačního bonusu tedy nešlo o dobrodiní, ale o povinnost státu nahradit škodu. Přetrvává pochybnost o správnosti využívat k reparaci škody vzniklé opatřeními vlády České republiky v souvislosti s pandemií COVID-19 instrument kompenzačního bonusu jako daňové vratky. Stěžovatel odkázal na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 23. 4. 2020, č. j. 14 A 41/2020-111, bod 24., ve kterém městský soud zjistil, že exekutivní opatření Ministerstva zdravotnictví ČR nebyla přijímána na základě krizového zákona, ale na základě zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně veřejného zdraví“). Tím se snížila právní jistota ohledně náhrady škody, jelikož zákon o ochraně veřejného zdraví nestanoví povinnost státu k náhradě škody.

[10] Na základě výše uvedeného je vymezení subjektu kompenzačního bonusu dle § 2 odst. 1 zákona o kompenzačním bonusu v rozporu s ústavním pořádkem ČR, neboť je v rozporu s čl. 37 odst. 3 Listiny, je *diskriminačně selektivní* a je třeba provést test ústavnosti legislativní úpravy. Závěry krajského soudu o tom, že vymezení subjektu kompenzačního bonusu není v rozporu s ústavním pořádkem a že bylo vhodné zvolit daňový řád jako procesní předpis, stěžovatel považuje za *obsoletní*. Zákon o kompenzačním bonusu byl přijat *z nouze ctnost*. Napadený rozsudek je nezákonný dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[11] Nad rámec stěžovatel brojil proti názoru krajského soudu, že soudům nepřísluší v obecné rovině hodnotit postup zákonodárce, k čemuž obecně odkázal na rozsudek Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 19. 6. 2018, č. j. 65 A 57/2018-19, rozsudek NSS ze dne 15. 10. 2020, č. j. 2 Ads 267/2018-26, a nález ÚS ze dne 14. 7. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 25/2019.

[12] Krajský soud se dle stěžovatele nevypořádal a nerozhodl o jeho návrhu na přerušení řízení dle § 109 odst. 1 písm. c) o. s. ř. za účelem podání návrhu na zrušení § 2 odst. 1 zákona o kompenzačním bonusu k Ústavnímu soudu. O takovém návrhu se rozhoduje usnesením dle § 167 o. s. ř., v souladu s § 114 o. s. ř. Vzhledem k tomu, že se tak nestalo, bylo porušeno právo stěžovatele na spravedlivý proces dle čl. 90 Ústavy, čl. 6 odst. 1 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod spolu s čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny. Dále se krajský

soud nevyjádřil k návrhu stěžovatele aplikovat a interpretovat zákon o kompenzačním bonusu v souladu s nálezy ÚS ze dne 6. 5. 2004, sp. zn. III. ÚS 258/03, ze dne 4. 2. 1997, sp. zn. Pl. ÚS 21/96, či s rozsudkem NSS ze dne 27. 7. 2006, č. j. 2 Afs 207/2005-55. Tímto krajský soud zatížil napadený rozsudek vadou nepřezkoumatelnosti dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

[13] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti nesouhlasil s namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozsudku. Krajský soud dostal požadavkům ustálené judikatury Ústavního a Nejvyššího správního soudu, která klade důraz na ucelený argumentační systém místo podrobného reagování na všechny žalobní námítky. Co se týče nevypořádání se s návrhem na přerušování řízení dle § 109 odst. 1 písm. c) o. s. ř., odkaz na ustanovení o. s. ř. považuje žalovaný za lichý, jelikož institut přerušování řízení před správním soudem je upraven v § 48 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Krajský soud v napadeném rozsudku vysvětlil, proč neshledal naplnění podmínek pro přerušování řízení a návrhu na přerušování řízení nevyhověl (viz bod 26. napadeného rozsudku).

[14] V otázce posouzení zákonnosti napadeného rozhodnutí, resp. otázky, zda je § 2 odst. 1 zákona o kompenzačním bonusu v souladu s ústavním pořádkem, se žalovaný ztotožnil s krajským soudem a odkázal na jeho závěry, konkrétně body 19. až 26. napadeného rozsudku. Odkaz stěžovatele na rozsudek Městského soudu v Praze č. j. 14 A 41/2020-111 považuje za nepřiléhavý, jelikož se týkal zrušení mimořádných opatření Ministerstva zdravotnictví. Správce daně při doměření daně postupoval v souladu se zákonem, jelikož stěžovatel nenaplnil znaky subjektu dle § 2 odst. 1 zákona o kompenzačním bonusu. Žalovaný navrhl kasační stížnost zamítnout.

[15] Stěžovatel v replice uvedl, že dle § 167 odst. 1 o. s. ř. a § 64 s. ř. s. měl krajský soud rozhodnout o návrhu žalobce usnesením [dle § 48 odst. 1 písm. a) s. ř. s., resp. § 109 odst. 1 písm. c) o. s. ř.] a případně podat nebo nepodat návrh Ústavnímu soudu. Dále stěžovatel trvá na nutném posouzení ústavnosti předmětného ustanovení zákona o kompenzačním bonusu. Nesouhlasí s názorem, že posouzení souladu právních předpisů s ústavním pořádkem nepatří do kompetence soudů. Závěrem poukázal na problematičnost institutu kompenzačního bonusu jako náhradového instrumentu k reparaci škody, kompetence finančních úřadů a jejich postupu dle zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[16] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, z důvodů, které zákon připouští, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 102 a násl. s. ř. s.). Poté přistoupil k přezkumu rozsudku krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů. Ověřil také, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[17] Kasační stížnost není důvodná.

[18] Dříve než kasační soud přistoupí k samotnému posouzení kasačních námítek, vyjádří se k institutu přerušování řízení v důsledku předložení věci Ústavnímu soudu k posouzení ústavnosti. Kasační soud se ztotožňuje se žalovaným, že pokud stěžovatel v souvislosti

pokračování

s návrhem na přerušeni řízení odkazuje na ustanovení o. s. ř., tento odkaz je zcela mimoběžný. Dle § 64 s. ř. s. se ve správním soudnictví přiměřeně použije ustanovení první a třetí části o. s. ř., a to pouze výjimečně a pouze v případech, na které ustanovení s. ř. s. vůbec nepamatují (viz rozsudek NSS ze dne 13. 11. 2006, č. j. 8 As 33/2005-52). Takovým případem však není institut přerušeni řízení, který s. ř. s. zná a upravuje v § 48 odst. 1 písm. a) s. ř. s., dle kterého soud řízení usnesením přeruší, jestliže byl ve věci předložen Ústavnímu soudu návrh podle čl. 95 odst. 2 Ústavy. Dle tohoto článku Ústavy dojde-li soud k závěru, že zákon, jehož má být při řešení věci použito, je v rozporu s ústavním pořádkem, předloží věc Ústavnímu soudu. Tento postup je však autonomní pravomocí kteréhokoliv soudu v kterékoliv fázi řízení a v jakékoliv instanci. To znamená, že účastník řízení sice takový postup může soudu navrhnout, nicméně žádný nárok nebo veřejné subjektivní právo na předloženi věci Ústavnímu soudu nemá (shodně také rozsudek NSS ze dne 5. 12. 2019, č. j. 6 Ads 178/2019-28, odst. [7]).

[19] Kasační soud se dále zabýval namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozsudku dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., kterou stěžovatel spatřuje v tom, že se krajský soud nezabýval jeho návrhem na přerušeni řízení dle § 109 odst. 1 písm. c) o. s. ř. Ke konkrétnímu obsahu pojmu nepřezkoumatelnosti srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44, č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52, nebo ze dne 16. 12. 2008, č. j. 1 Ao 3/2008-136, č. 1795/2009 Sb. NSS. Konstatování nepřezkoumatelnosti by mělo být vyhrazeno výjimečným případům, kdy není z odůvodnění napadeného rozhodnutí vůbec patrné hodnocení podstatných důvodů či skutečností (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 5. 12. 2017, č. j. 2 As 196/2016-123, č. 3668/2018 Sb. NSS, odst. [29]).

[20] Kasační námitka není důvodná, neboť krajský soud se s návrhem na přerušeni řízení vypořádal v napadeném rozsudku, a to konkrétně v bodech 19. až 26. Krajský soud nejdříve vysvětlil, proč neshledal právní úpravu kompenzačního bonusu v rozporu s ústavním pořádkem ČR, a na základě toho výslovně konstatoval, že návrhu stěžovatele na přerušeni řízení nevyhoví. Soud vydává usnesení pouze tehdy, kdy řízení přerušuje kvůli podanému návrhu k Ústavnímu soudu dle čl. 95 odst. 2 Ústavy (§ 48 odst. 1 písm. a) s. ř. s.). Z dikce zákona nevyplývá povinnost soudu vydat usnesení i o tom, že se návrh na přerušeni řízení zamítá. Nelze se tedy ztotožnit se stěžovatelem, že krajský soud jeho návrh na přerušeni řízení opomenul. Naopak se v napadeném rozsudku s návrhem stěžovatele vypořádal dostatečně.

[21] Stěžovatel dále tvrdí, že se krajský soud nevypořádal s jeho tvrzením, že je potřeba zákon o kompenzačním bonusu interpretovat a aplikovat v souladu s nálezy sp. zn. III. ÚS 258/03, sp. zn. Pl. ÚS 21/96, či rozsudkem č. j. 2 Afs 207/2005-55. Ze žaloby stěžovatele, která je součástí spisu vedeného u krajského soudu, Nejvyšší správní soud ověřil, že stěžovatel obecně upozorňoval na ústavně konformní výklad zákonů. Ze znění žalobního bodu vyplývá, že mířil na správnou interpretaci zákonů ze strany orgánů veřejné moci. Nicméně tato námitka byla zcela obecná, což ostatně krajský soud konstatoval v bodě 27. napadeného rozsudku. Dle krajského soudu je žalobní bod způsobilý k projednání v té míře obecnosti, ve které byl formulován. Tento přístup krajského nelze považovat za pochybení, jelikož čím obecněji je žalobní bod vymezen, tím obecněji k němu může správní soud přistoupit a posoudit ho (srov. rozsudek NSS ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, č. 2162/2011 Sb. NSS). Krajský soud rovněž v bodě 30. napadeného rozsudku uvedl, že

orgány finanční správy nemají pravomoc předběžně posuzovat soulad právní normy s ústavním pořádkem. Z uvedeného vyplývá, že se krajský soud se žalobní námitkou vypořádal. Na ostatní žalobní námitky krajský soud taktéž reagoval, z odůvodnění napadeného rozsudku je patrné, z jakých skutečností krajský soud vycházel a jakými úvahami se při svém rozhodování řídil. V tomto ohledu je tedy napadený rozsudek přezkoumatelný.

[22] Dále kasační soud přistoupil k posouzení zákonnosti napadeného rozsudku dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Stěžovatel nerozporuje skutečnost, že nesplnil podmínky pro získání kompenzačního bonusu a nemá tedy na něj nárok. Nezákonost stěžovatel spatřuje v nesprávném posouzení souladu vymezení subjektu kompenzačního bonusu dle § 2 odst. 1, věty druhé, písm. a) a b) zákona o kompenzačním bonusu s ústavním pořádkem. S tím se pojí také otázka, zda krajský soud posoudil nutnost přerušení řízení a předložení věci Ústavnímu soudu správně.

[23] Dle ustanovení § 2 odst. 1 věty druhé písm. a) a b) zákona o kompenzačním bonusu (dále jen „namítané ustanovení“) *[o]soba podle věty první není subjektem kompenzačního bonusu, pokud jde o osobu vykonávající činnost, v jejímž důsledku je tato osoba účastna nemocenského pojištění jako zaměstnanec; to však neplatí, pokud a) se jedná o výkon zaměstnání v činnosti pedagogické, b) se jedná o činnosti, u nichž vzniká účast na nemocenském pojištění pouze z důvodů uvedených v § 5 písm. a) bodech 12 a 13 zákona o nemocenském pojištění.*

[24] Rozpor namítaného ustanovení s ústavním pořádkem stěžovatel v kasační stížnosti staví na argumentaci, že nouzový stav byl vyhlášen dle ústavního zákona o bezpečnosti ČR. Dle čl. 6 tohoto zákona *musí vláda vymezit, která práva stanovená ve zvláštním zákoně a v jakém rozsahu se v souladu s Listinou základních práv a svobod omezují a které povinnosti a v jakém rozsahu se ukládají. Podrobnosti stanoví zákon.* Dle stěžovatele zákonodárce tímto zákonem myslel krizový zákon, nikoliv zákon o ochraně veřejného zdraví. Dle § 36 krizového zákona je stát povinen nahradit škodu vzniklou v příčinné souvislosti s krizovými opatřeními. Na základě výše uvedeného stěžovatel dovodil, že kompenzační bonus nebyl dobrodíním, ale povinností státu nahradit škodu a vymezení subjektů kompenzačního bonusu je diskriminační. Dle Nejvyššího správního soudu není tato kasační námitka důvodná.

[25] Nejprve se Nejvyšší správní soud zabýval tím, zda právní úprava kompenzačního bonusu vychází z povinnosti státu nahradit škodu dle § 36 krizového zákona. Institut náhrady škody vzniklé v příčinné souvislosti s krizovým opatřením dle § 36 krizového zákona je „speciální normou obsahující zvláštní skutkovou podstatu odpovědnosti státu za škodu, která se řídí právě tímto zákonem, nikoliv zákonem č. 82/1998 Sb. či obecným předpisem. Zakládá přitom odpovědnost bez zřetele na zavinění (tzv. objektivní odpovědnost) a na rozdíl od uvedeného zákona nevyžaduje, aby škoda byla vyvolána nezákonným rozhodnutím či nesprávným úředním postupem. Tato speciální odpovědnost je založena na současném splnění předpokladů, jimiž je 1. provedení krizového opatření, 2. vznik škody a 3. příčinná souvislost mezi krizovým opatřením a vznikem škody.“ (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 8. 2023, sp. zn. 30 Cdo 63/2023-71, odst. [30]). Samotný § 36 krizového zákona tedy již upravuje specifický institut odpovědnosti státu za škodu, nikoliv povinnost státu přijmout právní úpravu, která by odpovědnost státu za škodu způsobitou krizovým opatřením blíže upravovala. Povinnost státu přijmout právní úpravu upravující odpovědnost státu za krizové opatření nevyplývá ani z druhého odstavce citovaného ustanovení krizového zákona, jak

pokračování

tvrdí stěžovatel. Ustanovení § 36 odst. 2 krizového zákona totiž odkazuje toliko na způsob vypočtení náhrady skutečné škody a ušlého zisku dle zvláštních právních předpisů, nikoliv na náhradu škody dle zvláštního zákona, např. v podobě kompenzačního bonusu.

[26] Kompenzační bonus není inkorporován na základě § 36 krizového zákona, ani s institutem odpovědnosti státu za škodu dle § 36 krizového zákona nijak nesouvisí. Jedná se o zcela odlišné a samostatné instituty. Kompenzační bonus je vyřizován orgány Finanční správy České republiky, nárok na náhradu škody dle § 36 krizového zákona je uplatňován u civilních soudů. Výše kompenzačního bonusu je stanovena pevnou částkou za každý kalendářní den bonusového období, výše škody či nemajetkové újmy je individualizovaná. Nejvyšší správní soud neshledal se stěžovatelem, že stát měl dle § 36 krizového zákona povinnost přijmout právní úpravu zakotvující odpovědnost státu za krizová opatření, např. v podobě kompenzačního bonusu. Kasační soud se ztotožňuje s krajským soudem, dle kterého byl kompenzační bonus dobrodíním, jímž se zákonodárce snažil rychle a v nezbytné míře zmírnit dopady celosvětové pandemie na osoby, jejichž jediným či převažujícím zdrojem příjmů byla podnikatelská činnost, která byla důsledky pandemie negativně ovlivněna.

[27] Zároveň se nelze ztotožnit s tvrzením stěžovatele, že namítané ustanovení je v rozporu s ústavním pořádkem, konkrétně s čl. 6 ústavního zákona o bezpečnosti ČR. Článek 6 ústavního zákona o bezpečnosti ČR totiž upravuje rozšířené kompetence výkonné moci během nouzového stavu, tedy opravňuje vládu k tomu, aby v době nouzového stavu přistoupila k omezení práv, avšak pouze těch, jež jsou *stanovená ve zvláštním zákoně*. Výčet práv, která lze omezit, je v § 5 krizového zákona a ten je taxativní. Z článku 6 ústavního zákona o bezpečnosti ČR nevyplývá ústavní právo na náhradu škody způsobené státem v příčinné souvislosti s krizovými opatřeními, jak tvrdí stěžovatel. Nejvyšší správní soud proto neshledal protiústavnost namítaného ustanovení s tímto ústavním zákonem. Protiústavnost namítaného ustanovení nevyplývá ani z rozsudku Městského soudu v Praze č. j. 14 A 41/2020-111, který Nejvyšší správní soud ve shodě se žalovaným považuje za nepřiléhavý, jelikož se týkal zrušení mimořádných opatření Ministerstva zdravotnictví.

[28] Stěžovatel k otázce, zda vymezení subjektu kompenzačního bonusu dle § 2 odst. 1 písm. a) a b) zákona o kompenzačním bonusu je diskriminační, uvádí v kasační stížnosti stejná tvrzení jako v odvolání a žalobě, tj. toliko opakuje, že namítané ustanovení je *diskriminačně selektivní*. Stejně tak opakuje, že namítané ustanovení porušuje čl. 37 odst. 3 Listiny a procesní postup dle daňového řádu. Kasační námitky žádným způsobem nerozvádí a ani blíže nereaguje na závěry obsažené v napadeném rozsudku. Vzhledem k tomu, že se s těmito námitkami krajský soud dostatečně a správně vypořádal v bodech 21. až 26. napadeného rozsudku, Nejvyšší správní soud se s ním zcela ztotožňuje a považuje tyto námitky za nedůvodné.

[29] Závěrem Nejvyšší správní soud uvádí, že stěžovatelův odkaz na rozsudek č. j. 2 Ads 267/2018-26 a nálezný sp. zn. Pl. ÚS 25/2019 je nepřiléhavý, jelikož v těchto rozhodnutích se řešila otázka ústavní konformity lhůty pro podání žaloby na ochranu před nečinností. Z citovaných rozhodnutí lze dovodit, že soudy mohou podat Ústavnímu soudu návrh na zrušení ustanovení v případě, že shledají rozpor s ústavním pořádkem. Nevyplývá z nich však, že soudy mohou obecně hodnotit spravedlivost právní úpravy, jak namítá stěžovatel. Krajský soud se touto otázkou konkrétně zabýval v bodě 17. napadeného rozsudku a Nejvyšší správní soud se s jeho závěry zcela ztotožňuje. Lze odkázat na nálezný ÚS

ze dne 21. 4. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 29/08, odst. 60, publikovaný ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu pod č. 89/2009, ve kterém Ústavní soud konstatoval, že „*nebude svým úsudkem o vhodnosti veřejných politik nabrazovat úsudek demokraticky zvoleného zákonodárce, který má ve sféře veřejných politik široké možnosti uvážení, a také za případný neúspěch zvoleného řešení nese politickou odpovědnost. Jinými slovy, zákonodárce může v daňové oblasti činit i neracionální kroky, což ovšem ještě není důvod k zásahu Ústavního soudu. Ten zasáhne až tehdy, dojde-li k omezení vlastnického práva v intenzitě tzv. rdousícího efektu anebo dojde-li k porušení principu rovnosti v jeho akcesorické (zde v návaznosti na další základní práva) nebo neakcesorické podobě.*“ (shodně také rozsudky NSS ze dne 29. 8. 2013, č. j. 4 Ads 65/2013-23, a ze dne 1. 9. 2015, č. j. 8 As 194/2014-35, odst. [21]).

IV. Závěr a náklady řízení

[30] Nejvyšší správní soud kasačním námitkám nepřisvědčil a neshledal ani vadu, ke které by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Kasační stížnost proto zamítl podle § 110 odst. 1, věty poslední, s. ř. s.

[31] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl ve věci úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení, žalovanému nevznikly náklady nad rámec úřední činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. května 2024

JUDr. Radan Malík
předseda senátu